Wstępna analiza ryzyka archeologicznego

kwerenda źródeł publicznych — odpowiednik „desk-based assessment” / „bureauonderzoek”

Działka 041902_5.0002.217 · obręb Biskupin · gmina Gąsawa · kujawsko-pomorskie · stan na 14.11.2026 22:22

Wstępny poziom uwagi: WYSOKI — działka leży w granicach zabytku archeologicznego wpisanego do rejestru.

• Rejestr zabytków: działka leży w granicach zabytku archeologicznego „Biskupin” (decyzja C/148 z 2006-02-06; brak numeru z 2006-08-07;).
• Ewidencja: 50 stanowisk w miejscowości Biskupin (gmina: 454); dominują: epoka kamienia (18), epoka żelaza (15), epoka brązu (13).
• Rzeźba terenu (LiDAR): działka leży niżej niż otoczenie (średnio -0.5 m), deniwelacja 2.2 m; 4 anomalii rzeźby na działce, 4 w pobliżu (do weryfikacji).
• Co to znaczy dla inwestycji: przy robotach ziemnych na zabytku wpisanym do rejestru wymagane jest pozwolenie konserwatora (art. 36), a badania archeologiczne mogą być wymagane (art. 31 ust. 2).

Następny krok: wniosek do wojewódzkiego konserwatora zabytków o informację i wymagania dla działki; następnie oferty 2–3 archeologów (wzory w pakiecie 199 zł).

Opracowanie przygotowane z wykorzystaniem narzędzi automatycznych na podstawie publicznych rejestrów; każda informacja ma podane źródło. Nie jest badaniem archeologicznym (art. 36 ust. 1 pkt 5 i art. 37e ustawy o ochronie zabytków), ekspertyzą ani opinią archeologiczną i nie zastępuje decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków.

1. Sytuacja — wycinek 3 × 3 km

Ortofotomapa GUGiK; czerwony obrys — działka; obszary pomarańczowe — zabytki archeologiczne wpisane do rejestru (usługa INSPIRE NID).

2. Zabytki archeologiczne wpisane do rejestru

Położenie	Nazwa	Decyzja o wpisie	Data
na działce	Biskupin	C/148 z 2006-02-06; brak numeru z 2006-08-07;	06/02/2006

3. Ewidencja stanowisk i potencjał według okresów — miejscowość Biskupin

Ewidencja NID: 50 wpisów w miejscowości (obszary AZP 044-035, 045-035), 454 w całej gminie. Potencjał wyznaczono z liczby stanowisk danego okresu w miejscowości: ≥ 10 — wysoki, 3–9 — średni, 1–2 — niski, 0 — brak sygnału w ewidencji (co nie wyklucza zabytków). To potencjał orientacyjny na podstawie ewidencji, nie ocena naukowa.

Okres	Stanowiska w miejscowości	Potencjał
epoka kamienia	18	wysoki
epoka brązu	13	wysoki
epoka żelaza	15	wysoki
średniowiecze	3	średni
nieznana	1	niski

Funkcja stanowisk	Liczba	Co może oznaczać przy robotach ziemnych
osada	29	możliwe obiekty wziemne (jamy, paleniska, ślady budynków) i warstwy kulturowe
ślad osadniczy	7	pojedyncze obiekty lub zabytki ruchome; zasięg zwykle słabo rozpoznany
punkt osadniczy	4	niewielkie skupisko zabytków; możliwe pojedyncze obiekty
znalezisko luźne	3	pojedyncze zabytki ruchome; mniejsze prawdopodobieństwo obiektów
cmentarzysko	2	możliwe pochówki — przy odkryciu szczątków prace wstrzymuje się (art. 32)
wały	1	obiekt widoczny w rzeźbie terenu
infrastruktura pomost	1	—

4. Rzeźba terenu — model lokalnej rzeźby (LiDAR)

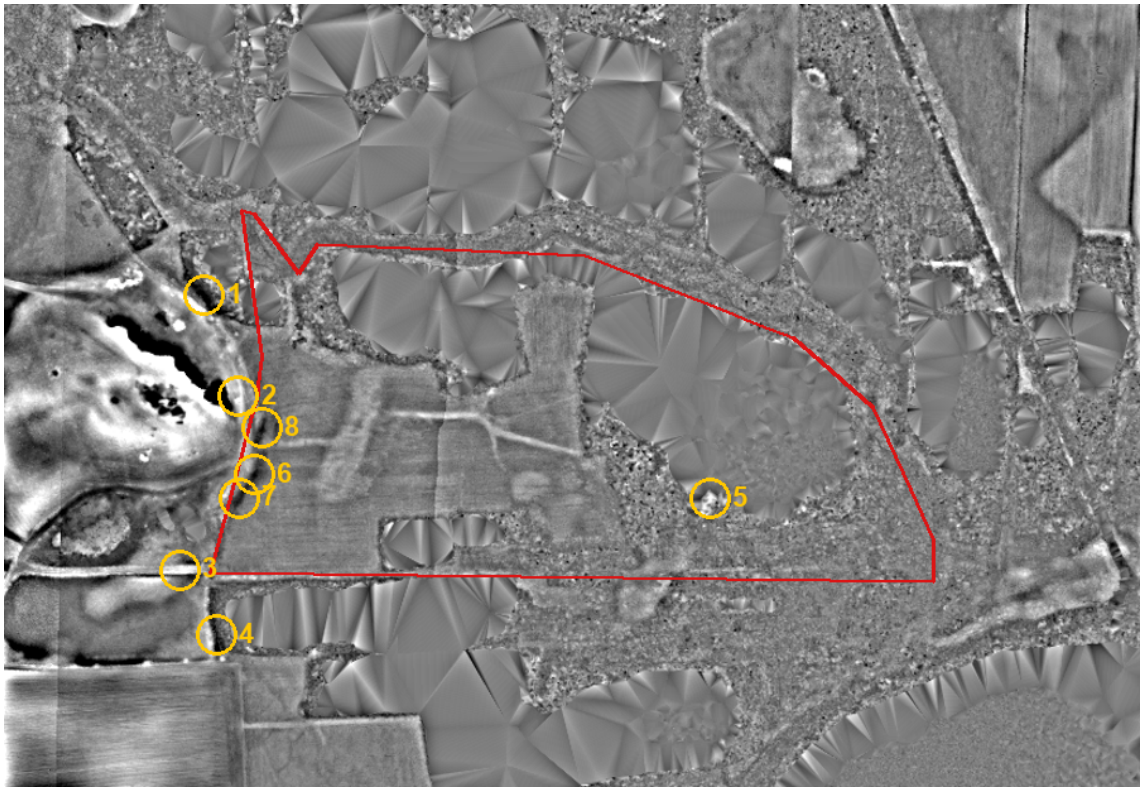

Model lokalnej rzeźby (NMT GUGiK 1 m minus wygładzony NMT): jaśniej — formy wypukłe (wały, kopce), ciemniej — wklęsłe (rowy, zagłębienia). Numerami oznaczono najsilniejsze anomalie w obrębie działki i do 30 m od niej, wykryte automatycznie. To formy terenu, nie stanowiska — do weryfikacji przez archeologa.

Nr	Położenie	Forma	Kształt	Długość ok.	Kierunek	Wysokość / głębokość
1	obok	wklęsła	liniowa	51 m	SE–NW	0.5 m
2	obok	wypukła	liniowa	26 m	S–N	0.6 m
3	obok	wypukła	liniowa	27 m	W–E	0.4 m
4	obok	wklęsła	liniowa	38 m	S–N	0.4 m
5	na działce	wypukła	zwarta	8 m	SW–NE	0.4 m
6	na działce	wklęsła	wydłużona	10 m	SW–NE	0.3 m
7	na działce	wklęsła	liniowa	16 m	SW–NE	0.3 m
8	na działce	wklęsła	liniowa	13 m	S–N	0.3 m

Działka leży niżej niż otoczenie (średnia wysokość 79.3 m n.p.m., otoczenie w promieniu 150 m 79.8 m). Powierzchnie płaskie bez rzeźby (zwykle woda, torfowisko lub brak punktów gruntu): 16 % działki. Bliskość wody i wyniesienia nad nią to w archeologii typowe miejsca osadnictwa.

5. Ortofotomapa — stan obecny

5a. Mapa topograficzna (zasób GUGiK)

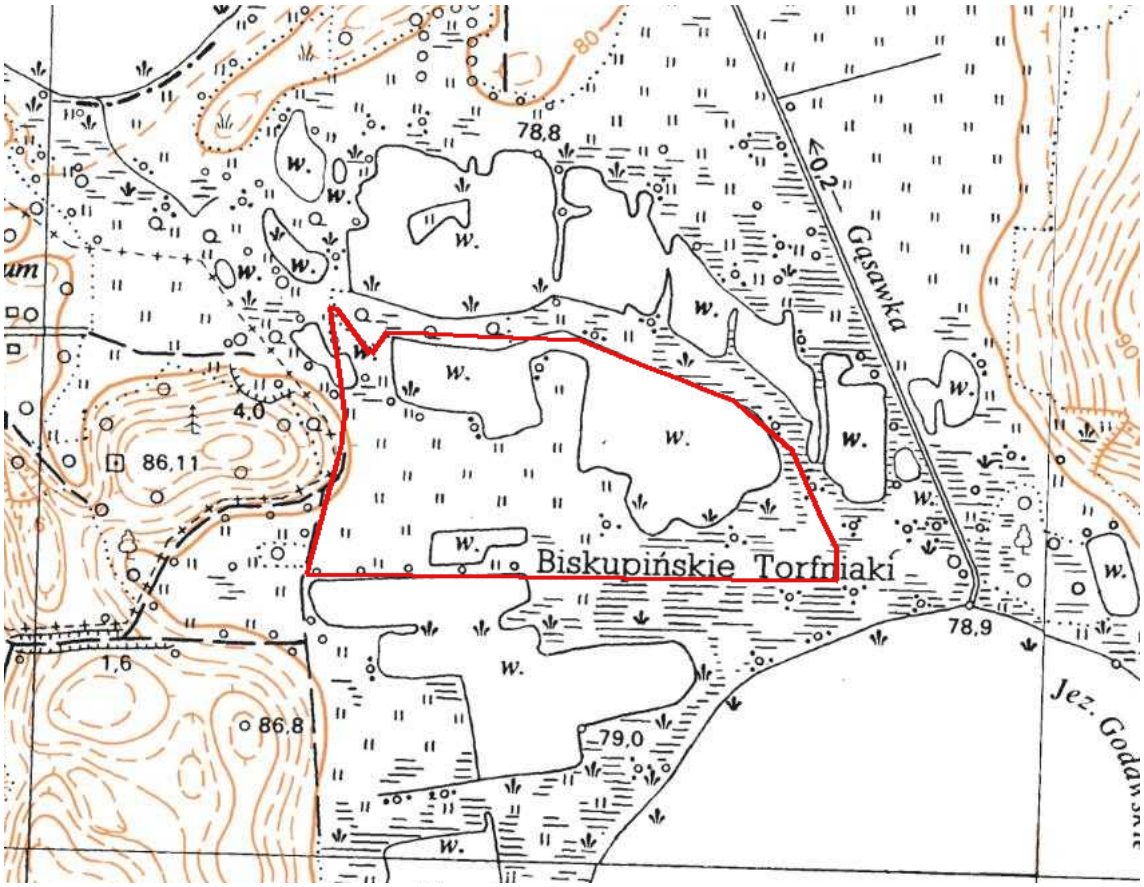

Rastrowa mapa topograficzna z państwowego zasobu (usługa TOPO, Geoportal); czerwony obrys — działka. Pokazuje wody, podmokłości, torfowiska i rzeźbę (poziomice). W torfach i osadach podmokłych zabytki organiczne (drewno, kość) mogą zachowywać się lepiej niż w gruntach suchych.

6. Wpływ inwestycji — według rodzaju robót

Rodzaj inwestycji	Ingerencja w grunt	Możliwy wpływ na zabytki w gruncie
Dom jednorodzinny	wykop pod fundamenty i przyłącza, zwykle kilkaset m², głębokość ok. 1–2 m	średnia–wysoka
Budynek gospodarczy, wiata	płytkie fundamenty punktowe lub ławowe, mała powierzchnia	niska–średnia
Farma fotowoltaiczna	wbijane pale (mała ingerencja punktowa), ale drogi, rowy kablowe i stacja na dużej powierzchni	średnia (rowy kablowe)
Sieci, przyłącza, drogi	wykopy liniowe przecinające działkę na całej długości	średnia–wysoka na trasie

7. Koszty i terminy — dane rzeczywiste

• Nadzór archeologiczny w zamówieniach publicznych 2021–2026: 18 umów, mediana 26 150 zł, połowa umów między 13 186 zł a 363 795 zł (głównie drogi i inwestycje gminne — przy domu zakres jest zwykle mniejszy).

• Próg dotacji (art. 82a): 2 % kosztów robót = 16 000 zł przy koszcie 800 000 zł.

• Decyzja konserwatora: postępowanie administracyjne — co do zasady do 1 miesiąca, w sprawie szczególnie skomplikowanej do 2 miesięcy (art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego).

• Odkrycie w trakcie robót (art. 32): oględziny konserwatora do 5 dni; wstrzymanie po decyzji o badaniach do 1 miesiąca, przy zabytku wyjątkowej wartości do 6 miesięcy.

8. Rekomendowane kolejne kroki

1. Wniosek do wojewódzkiego konserwatora zabytków o informację, czy działka leży na stanowisku, i o wymagania (14 dni — dostęp do informacji publicznej).

2. Jeśli konserwator określi badania: zapytanie ofertowe do 2–3 archeologów z zakresem z decyzji.

3. Sprawdzenie progu dotacji z art. 82a i uwzględnienie w harmonogramie ryzyka z art. 32.

4. Opcjonalnie: weryfikacja anomalii rzeźby terenu przez archeologa (wizja lokalna).

9. Źródła i daty konsultacji

Źródło	Zakres	Dostawca	Konsultacja
Rejestr zabytków archeologicznych i nieruchomych	zabytki wpisane — na działce i w otoczeniu	NID, usługa INSPIRE	14.11.2026 22:22
Ewidencja stanowisk archeologicznych	stanowiska w miejscowości i gminie, AZP	NID (stan 2026-06-01)	14.11.2026 22:22
Granice działki	identyfikator, geometria	GUGiK, ULDK	14.11.2026 22:22
Numeryczny model terenu 1 m	rzeźba terenu, model lokalnej rzeźby	GUGiK, Geoportal (WCS)	14.11.2026 22:22
Ortofotomapa	stan obecny, sytuacja	GUGiK, Geoportal (WMS)	14.11.2026 22:22
Rastrowa mapa topograficzna	wody, podmokłości, rzeźba	GUGiK, Geoportal (WMTS TOPO)	14.11.2026 22:22
Umowy na nadzór i badania	wartości umów 2021–2026	Platforma e-Zamówienia (UZP)	14.11.2026
Ustawa o ochronie zabytków	art. 31, 32, 36, 37e, 82a	Dz.U. 2024 poz. 1292	14.11.2026

10. Ograniczenia

• Ewidencja stanowisk nie publikuje współrzędnych: dane ewidencji dotyczą miejscowości, nie samej działki.

• Brak wpisu nie oznacza braku zabytków — część stanowisk nie jest rozpoznana.

• Anomalie rzeźby terenu wykryto automatycznie; mogą być naturalne lub współczesne (rowy melioracyjne, drogi, miedze).

• Uwzględniono rastrową mapę topograficzną GUGiK; mapy przedwojenne (WIG, Messtischblatt) — w przygotowaniu.

Słowniczek

Rejestr zabytków — najwyższa forma ochrony, wpis decyzją konserwatora. Ewidencja — wykaz stanowisk znanych konserwatorowi. AZP — Archeologiczne Zdjęcie Polski, siatka obszarów badań powierzchniowych. Nadzór archeologiczny — obecność archeologa przy robotach ziemnych. Badania wyprzedzające — wykopaliska przed rozpoczęciem budowy. LiDAR — lotniczy skaning laserowy, z którego powstaje model terenu.